

Pooqs vise

Af Chr. Berthelsen

Grønlænderen Pooq er en kendt skikkelse fra Grønlands tidligste kolonihistorie. Om ham har personalhistorikeren *Louis Bobé* fortalt udførligt i *Det grønlandske Selskabs Aarsskrift 1927*.¹ Historien går i korthed ud på, at Pooq og en anden grønlander, Qiperoq, som repræsentanter for den nye kolonisboere besøgte København via Bergen i efteråret 1724. Deres særprægede udseende og deres klædedragt var genstand for stor nysgerrighed. De fik lejlighed til at demonstrere deres færdigheder i at vende rundt i kajak og i at bruge fangstredskaberne – først for hoffet ved Esrum Sø og senere i kanalerne i København, hvilket blev et stort tilløbsstykke. Pooqs og Qiperoqs besøg blev tilrettelagt som en reklame for den nystartede handels- og missionsvirksomhed i Grønland. Efter besøget i København vendte de to grønlandere tilbage til Bergen, hvor Qiperoq, som længtes stærkt hjem, døde. Pooq vendte tilbage til Grønland i 1725. – For fuldstændighedens skyld skal det her blot nævnes, at Pooq nogle år senere igen besøgte København – denne gang med flere led-

Qiperoq og Pooq, malet i Norge af Bernhard Grodt Schilling 1724.

sagere. Dette besøg endte tragisk, idet Pooq og flere af hans landsmænd blev smittet af kopper og døde.

Da Pooq vendte tilbage til Grønland fra det første vellykkede besøg i København, havde han uendelig meget at fortælle sine landsmænd om sine mange oplevelser – om rejsen over det store hav, om besøget hos den store konge, om de høje huse og meget andet. Alt dette ved vi gennem en dialog mellem Pooq og hans landsmænd, som Poul Egede havde forfattet.² Den samme dialog kendtes også fra de allerførste tryk på det nye trykkeri, som H. J. Rink etablerede i Godthåb i 1857.³

Chr. Berthelsen, født 1916, har været ansat ved det grønlandske skolevæsen, sidst som skoledirektør for Grønland indtil 1972. Ekstern lektor ved Københavns Universitet i vestgrønlandsk sprog og litteratur indtil 1986. Har skrevet artikler om skole og uddannelse og udgivet flere lærebøger og bøger vedr. grønlandsk litteratur. Og endelig var Chr. Berthelsen i en årrække formand for Det grønlandske Selskabs bestyrelse.

At Pooq også havde fortalt sine oplevelser i versform, har både *Poul Egede* og *Hans Egede* nævnt.

Hans Egede beretter den 25. april 1726 i sin »Relation angående den grønlandske missions begyndelse og fortsættelse« om en trommestrid, som han har overværet, og han slutter: »Derefter loed vores Poek høre sine Viser, som han havde gjort om sin Rejse, og hvad synderligt han havde set i vort Land; Hvilket allesammen admirerede og rosete.« – Den ovenfor nævnte *Louis Bobé* omtaler også Pooqs beretning i versform om turen til Danmark: »Opholdet i Danmark havde endog gjort Poek til Digter, idet han forfattede en poetisk Beretning om sin Rejse og sit Ophold herhjemme, som Egede med Stolthed indsendte i Originalsproget og med Oversættelse til Kongen.«

Pooqs beretning i dialogform, der er nævnt i det foregående, er trykt både på grønlandsk og på dansk og er således velkendt af folk i Grønland og blandt danskere – såvel i Grønland som i Danmark –, der interesserer sig for Grønlands ældste kolonihistorie. Derimod har Pooqs vise så vidt vides aldrig været offentliggjort på tryk. Den findes i Det kongelige Bibliotek i et håndskrevet manuskript, der har titlen »Relation om Grønland«. Dette håndskrevne materiale skal jeg senere vende tilbage til. – Men Pooqs vise har åbenbart lidt den samme skæbne som mange andre gamle viser, nemlig at den var gået i glemmebogen i hvert fald i Vestgrønland; for det ejendommelige er, at dele af visen har levet i Østgrønland helt til vore dage. Det ved vi gennem en publikation af den afdøde

grønlandsforsker *H. Ostermann*,⁴ og gennem artikler af tegneren og forfatteren *Jens Rosing*.⁵

Til *H. Ostermanns* omtale af Pooqs vise knytter sig følgende historie: Østgrønlanderen *Kaarali Andreassen*⁶ havde under sit sidste ophold i Danmark tilbragt en tid i hjemmet hos *H. Ostermann*. En dag havde *H. Ostermann* over for *Kaarali* omtalt Pooqs vise, som han havde fundet i Det kongelige Bibliotek, og vist ham en kopi af den. Da *Kaarali* havde læst visen, forsvandt han op til sit værelse. Kort tid efter vendte han tilbage med et stykke papir, hvorpå han havde nedskrevet en vise; det var en vise, han som barn havde hørt mange gange – fortalte han *H. Ostermann*. Til *H. Ostermanns* store overraskelse viste det sig, at den af *Kaarali* nedskrevne vise var næsten lig den vise, han havde fundet i Det kongelige Bibliotek, altså Pooqs vise. *H. Ostermann* undrede sig meget over, at visen, som nu var glemt i Vestgrønland, pludselig kunne dukke op i Østgrønland. Visens vandring til Østgrønland var efter *H. Ostermanns* antagelse sket i midten af det 18. århundrede, hvor østgrønlanderne for alvor begyndte at komme til den sydligste del af Vestgrønland for at handle, og hvor der opstod samkvem mellem de to befolkningsgrupper.

Jens Rosing nedskrev som den første den østgrønlandske variant af Pooqs vise i 1961, da han sammen med komponisten *Poul Rosing-Olsen* berejste Ammassalik-området for at indsamle gamle viser og melodier. Visen, der i Østgrønland er kendt som Kilikas sang, er antagelig identisk med den vise, som *Kaarali* kunne huske fra sin barndom, men hvis

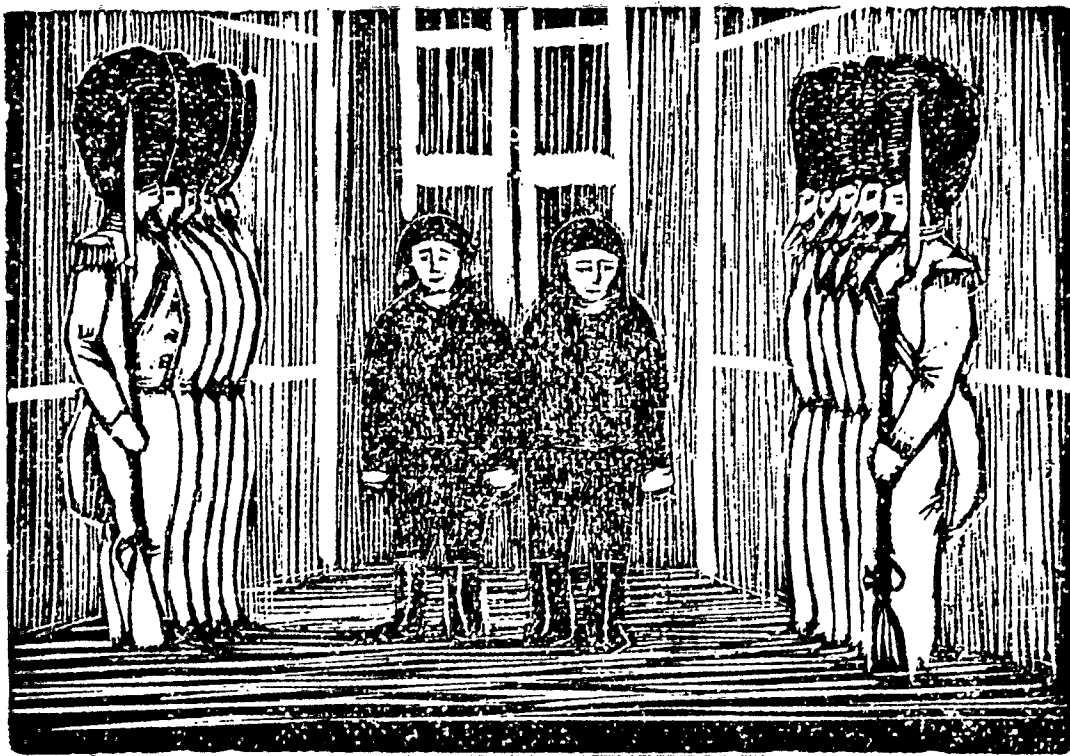

Pooq og Qiperoq i København. Træsnit udført af Rasmus Berthelsen 1857.

ordlyd vi desværre ikke kender. Østgrønlænderne havde ifølge *Jens Rosings* forbundet visen med et vestgrønlandsk sagn, der var vandret fra Vest- til Østgrønland, nemlig sagnet om Kigutikkaaq (Kilíka på østgrønlandsk), ham med de store tænder. Kigutikkaaq var en af de grønlandere, der blev røvet bort på en af de ekspeditioner, som Christian den Fjerde sendte til Grønland i 1605-06. Men *Jens Rosings* konklusion er klar: Visen, som bl. a. handler om besøget på Rundetårn, kunne umuligt være lavet af Kigutikkaaq – alene af den grund, at Rundetårn først blev færdiggjort i 1642. Visen måtte derfor være Pooqs.

Tilbage til det håndskrevne manuskript, »Relation om Grønland«, hvor

Pooqs vise findes. – Manuskriptet er et dokument, der indeholder svar på en række spørgsmål, som Missionskollegiet i København havde bedt missionæren om at besvare. Svarene, der er nummererede, er inddelt i to afsnit. I det første afsnit, der har 59 numre, behandles blandt mange andre grønlandernes sprog, sangtraditioner, deres oprindelige religion, spisevaner, ægteskabelige forhold og folks eventuelle kendskab til »de store huse og kirker«, der var bygget af »Kablunacher« (hvide mænd – i dette tilfælde nordboerne). – Det andet afsnit har overskriften »Gensvar på et andet« og omfatter 23 numre, som er et resumé og i nogle tilfælde en uddybning af besvarelserne fra første afsnit. – Til nærmere belysning af grønlandske sang-

Pooq og Qiperoq i kongens »forstue«. Træsnit af Rasmus Berthelsen.

traditioner er der medtaget fire viser – blandt disse Pooqs vise. Disse fire viser er måske overhovedet de første grønlandske viser, der er blevet nedskrevet. Også på denne baggrund er viserne interessante.

Hvem der har forfattet dette udatede manuskript, kan umiddelbart ikke læses af signaturen med de graciøse sving. Men ved velvillig bistand af personer, der har stort kendskab til skrifter fra missionens første tid, har det kunnet påvises, at der er tydelige sammenhæng mellem formulering og ordvalg i dette håndskrevne »Relation om Grønland« og *Hans Egedes* Relationer i øvrigt. Der til kommer, at de rejser, der er omtalt i

det håndskrevne materiale tidsmæssigt godt kan passe med de rejser, *Hans Egede* foretog.⁷ Disse konstateringer synes at bekræfte, at det var *Hans Egede*, der havde forfattet besvarelserne til de mange spørgsmål fra Missionskollegiet – formentlig 1726 eller '27. Om skriften er *Hans Egedes*, er det svært at påvise med sikkerhed. Snarere drejer det sig om en afskrift, der måske er lavet af en af Missionskollegiets skrivere.

Eskimologen professor *William Thalbitzer* har omtalt dette manuskript i sin bog »Grønlandsforskningens første Dage« (1932) og har i festskriftet for sprogforskeren *Vilhelm Thomsen* beskrevet to af viserne fra dette materiale me-

get grundigt.⁸ Men Pooqs vise er ikke omtalt i *Thalbitzers* afhandling. – Den i det foregående omtalte *H. Ostermann*, som havde fundet visen i Det kongelige Bibliotek, nævner ikke titlen på håndskriftet; men mon ikke det har været »Relation om Grønland«. – Lektor *Michael Hauser* har også haft dette manuskript fremme i forbindelse med sit studium af de gamle grønlandske sange. *Michael Hauser* var så venlig at henlede min opmærksomhed på dette manuskript. Således har Pooqs vise bl. a. kunnet medtages i min nye bog »Kalaallit atuakkiat« (Grønlandsk litteratur), der udkommer i nær fremtid hos Atuakiorfik (Det grønlandske Forlag).

Herunder gengives Pooqs vise med dertil hørende dansk oversættelse fotografisk efter originalen fra »Relation fra Grønland«. Efter denne fotografiske gengivelse følger visens udgave på nutidsgrønlandsk og ny oversættelse til dansk samt kommentarer til disse. – Som det fremgår af kommentarerne, har

omsætningen til nutidsgrønlandsk ikke været helt problemfri; og enkelte gloser og udtryk har ikke kunnet tydes. Hertil kan der vel være flere årsager: Sprogbrug og talemåder har ændret sig i løbet af de ca. 270 år, der er gået, siden visen blev nedskrevet. Pooq som digter kan vel også have tilladt sig at anvende selvkonstruerede gloser eller udtryk, som kun »implicerede« kunne forstå? Fejlmuligheder i forbindelse med nedskrivningen eksisterede, da det grønlandske sprog på det tidspunkt endnu ikke var sat i system, hverken retskrivningsmæssigt eller grammatisk, og der var sandsynligvis huller i missionærernes beherskelse af det grønlandske sprog. Endelig kan fejl i forbindelse med afskrivningen vel ikke udelukkes.⁹

Hans Egede skriver i sin beretning om den trommestrid, han overværede, at Pooq sang »sine viser«, altså i flertalsform. Men i vores kilde, »Relation om Grønland«, er kun én vise gengivet.

Kistelågsbillede, som viser Pooq og Qiperoq ved en regatta i Frederiksholms Kanal under deres Danmarksbesøg.

Kimonia
ta ja ja ja, hej, ja ja ja ja hej ja ja ja etc.

Teräsa

una koppingva kiviara Pamuit Suurletit Piisiet
una ja ja ja ja ja ja ja ja hej ja ja ja una
Immeinarsoarme hej ja ja etc.

Immeinarsoarme imarpinarsoarme
Koppingva kiviara Pamuit Suurletit Piisiet
Immeinarsoarme Imarpinarsoarme

Nunakangitsoarme kakkangitsoarme
una ja ja ja ja una ja ja ja hej ja ja hej ja ja etc.
una piisulluangsoartunga imiarsoab Kane illimane
una ja ja ja hej ja ja, una ja ja, hej ja ja etc.

Orangnarsoallartok ka ja ja etc.

Kernerarsoallartok ka ja ja etc.

Orangnarsoallartok Kernerarsoallartok
Piisulluangsoartunga imiarsoab illimane
Una migliona kakkumianttunga

Orangnarsoallartok ka ja ja etc.

Orangnarsoallartok ka ja ja etc.

Ja ja ja hej ja ja ja ja ja ja ja ja ja ja.

Immeinarsoarme imarpinarsoarme

Inker so. luvus Melodie / Ja ja ja kagut up abail

Orangnarsoallartok ka ja ja etc.

Inker ja ja ja, ja ja hej ja ja etc.

una koin, sui ra ra de. langva luv i Guant.

una koin, ra langva luv i Guant.

Ja ja ja kagut inker up abail koin i Guant.

una koin, langva luv i Guant, suu ita in-
ker koin, suu naand jingun koin. saan.

Intra ja ja ja, intra ja ja ja, ja ja etc. --
 Intra ja ja, intra ja ja, ja ja etc.
 Intra ja ja, intra ja ja, ja ja etc.
 Intra ja ja, intra ja ja, ja ja etc.
 Intra ja ja, intra ja ja, ja ja etc.
 Intra ja ja, intra ja ja, ja ja etc.
 Intra ja ja, intra ja ja, ja ja etc.

Kakamigliorna tekuniarthunga
 Nuikerfomist puikerfomist
 Nunigliorna tekukullinginnama
 Kakamigliorna tekukullinginnama
 Ingerutlingvoast annifinnanga
 una ja ja ja, kej ja ja ja ja, una ja ja.
 Intra majufarvunga
 Napparmist kottarturferrijunga ja ja etc.
 Unningangit foarme, kej ja ja etc.
 Nokengangit foarme, ja ja etc. una adl
 unningangit foarme Nokengangit foarme
 Majufarvunga kottarturfarvunga
 Kuna migliona tekuniarthunga
 Nuikerfomist puikerfomist
 Kuna migliona tekukullinginnama
 Ingerutlingvoast annifinnarrija a
 una ja ja, kej kej, ja ja ja ja
 ja ja una lidfiummiaffartunga.
 Kongiut Nunanulle pigama
 una kej, ja etc. kej ja kej ja una
 Stullifilkerfist Pennalivsvangvulle
 a Kongiut Nunanulle

Og at Intra ja ja ja
 Com ja ja ja at Intra ja ja ja

Tilfjinnu.

Þóttu þu þig núðinn ríða þáttu nóguð Land
Og þu þig núðinn ríða þáttu nóguð Þing
En Land þig þannu þung þáttu af minni Minni
þu þannu þá þá þá þá etc þá þannu þá þá

Og þig op iðinn

Og þig þáttu op iðinn þá þá etc.

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu þá þá etc.

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

Þóttu þu þig núðinn ríða þáttu nóguð Land

En Land þig þannu lilla þáttu nóguð af minni Minni

þu þannu þá þá, þu þá þá þá þá etc þá þá

þu þu þannu þáttu og þáttu nóguð þannu

þu þu þannu þáttu og þáttu Land

þu þu þannu þáttu og þáttu etc.

þu þu þannu þáttu og þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu Land.

Þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

þu þu þannu þáttu og þáttu

Stoale prinsespaak ilhoane kiblertoofoack
Majurfooyjara kouartiurfercara
Kakaliak ilhoagut kemnerragut
Majutliifingilarofe, majueliifingilarofe
karfoaar tukittiofingilarofe
akkertoofoarte paamna netfiifoa
Tunioofun una
una ja ja kej una ja ja ja ja ja
ja ja ja
una ja ja ja etc. — — — — —

Ang nar oora maada bangon bor jigrom tilde. Ean
i fura sul ih nam y kidulagij
og i fura sul ih guind ringen ondt.
Dag ueliginant nar yig bangon for ihon
Eli jig na idr af ih Bolak som var Dri, Sign
og jig na idr nudig, ladu mig iust
Boylavick

ja ja ja sig ja ja frei ja una etc.
Imufter yua yid ing op paa ul foyt Eaan
som ut Piel, sinnumule ihk unnd Eaan
Jegimman nu crapper ulla gang som yid ondt
liga som nu Krau.

En nar magnt Dmugh inden til
pa blandt inden til frei ja ja
En yid ing og ih laa jig op
Ind jamu Dron Eaan og Kingil gang
Ikal i sul idr yua iust kom til ut gaar op ut
idr fuller trok paa ihk Blak
Ja i ylat idr kon til ut gaar
paa ihk Bruen ein tag
I alle skinnisken som fir yua
Ja ihk. ja ja, frei ja ja ja ihk ja ja ja ja
ja ihk ja ja ja Ja Ja etc.

Pooqs vise omsat til nutidsgrønlandsk

Qimiaa

Ja ja ja ja ja, hej, ja ja ja ja ja hej ja ja ja il.il.

Ternga

Una¹ »kopingva kiviara«² »Pamuit«³ siulliit pisiat

Una ja ja ja ja ja ja ja hej ja ja ja una

Imaannarsuarmi hej ja ja il.il.

Imaannarsuarmi imarpiinnarsuarmi

»koppingva kiviara« »Pamiut« siulliit pisiat

Imaannarsuarmi imarpiinnarsuarmi

Nunaqanngitsorsuarmi qaqqaqanngitsorsuarmi

Una ja ja ja ja una ja ja ja hej ja ja hej ja ja il.il.

Una pisulluanguartunga umiarsuup qaani »illimune«⁴

Una ja ja hej ja ja, una ja ja, hej ja ja il.il.

Avannarsuallartoq ha ja ja il.il.

Qer neraarsuallartoq ha ja ja il.il.

Avannarsuallartoq qer neraarsuallartoq

Pisulluanguartunga umiarsuup »Illimane«

Nunamilliuna takuniartunga

Qaqqamilliuna takuniartunga

Nuilersumik puilersumik

Nunamilliuna takulinnginnama

Qaqqamilliuna takulinnginnama

Inngertulinnguaq anisiinnariga

Una ja ja ja ja, hej ja ja ja ja, una ja ja

Ia una majuarsarivunga

Napparummut qullartiuserujunga ja ja il.il.

Uninnganngitsorsuarmi, hej ja, ja il.il.

Nukanganngitsorsuarmi⁵ ja ja il.il. una aah

Uninnganngissuarmi nukanganngissuarmi

Majuarsarivunga qullartiusarujunga

Nunamilliuna takuniartunga

Nuilersumik puilersumik

Nunamilliuna takulinnginnama

Inngerutinnguaq anisiinnarujara

Una ja ja, hej hej, ja ja ja ja

Ja ja una ersiummiarsaartunga

Ny oversættelse af Pooqs vise

Indledning

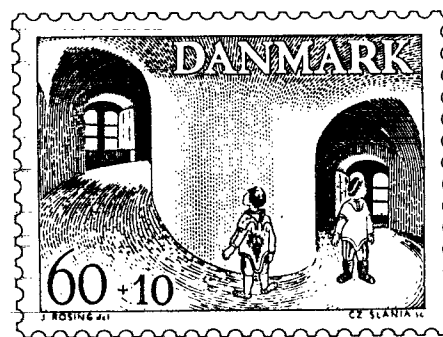
Ja ja ja ja, hej, ja ja ja ja hej ja ja ja etc.

Selve visen

Dette¹ »kopingva kiviara«² fjordmundingsbeboernes³ forfædres vise
Dette ja ja ja ja ja ja ja hej ja ja dette
I det store åbne hav hej ja ja etc.
I det store åbne hav i det store ocean
»koppingva kiviara« fjordmundingsbeboernes forfædres vise
I det store åbne hav i det store ocean
Et sted hvor der ikke var land hvor der ikke var fjelde
Dette ja ja ja dette ja ja ja hej ja hej ja ja etc.
Dette hvor jeg spadserede frejdigt på skibets dæk »illimune«⁴
Dette ja ja ja hej ja ja, dette ja ja, hej ja ja etc.
Det blæste kraftig norden ha ja ja etc.
Der var kraftige krusninger på havoverfladen ha ja ja etc.
Det blæste kraftig norden der var kraftige krusninger på havoverfladen
Jeg spadserede frejdigt på skibets »Illimanek«
Jeg ville kigge efter land
Jeg ville kigge efter fjelde
Der ville vise sig der ville dukke op
Men da jeg ikke så noget land
Men da jeg ikke så noget fjeld
Så lod jeg den vise gå ud af min mund
Dette ja ja ja ja, hej ja ja ja, dette ja ja
Ja dette jeg var i færd med at klatre op
Jeg klatrede højere og højere op i masten ja ja etc.
På et sted som slingrede meget, hej ja, ja etc.
På et sted som bevægede sig voldsomt⁵ ja ja etc. dette aah
På et sted som slingrede meget, på et sted som bevægede sig voldsomt
Jeg var i færd med at klatre op jeg klatrede højere og højere op
Jeg ville kigge efter land
Der ville vise sig der ville dukke op
Men da jeg ikke så noget land
Så lod jeg den vise gå ud af min mund
Dette ja ja, hej hej, ja ja ja ja
Ja ja dette jeg begyndte at blive lidt bange

Kunngiup nunaanulli pigama
 Una hej, ja il.il. hej ja hej ja una
 Aallaasilissuit panalissuannguillu
 Aa kunngiup nunaanulli
 Ersiorujussuarpunga kunngiup nunaanulli pigama
 Naak makku pissanngitsut
 Tunginnulli, makku ersigigillugit
 Imminulli illersungaanninnama⁶
 Ersiunnguaqigama mitaartaqigama⁷
 Una ja hej, ja hej ja ja una
 Una majorsorujara
 Qaqqaliaq iluagut qinneragut
 Una ja hej iluata pinnerluaq
 Hej ja ja iluata qillertorsuaq
 hej ja ja, hej ja ja una ha á á
 Iluali pinnerluaq iluani qillertorsuaq
 Majorsorujara qullartiusarujara
 Qaqqaliaq iluagut qinneragut
 Majullassanngilarsi majuallassanngilarsi
 Qaarsua lu tutillassanngilarsi
 Aqerlorsuarta panna natersua⁸
 Inuiassuit una
 Una ja ja hej una ja ja ja ja
 Ja ja ja
 Una ja ja ja ja il.il.

Jens Rosings frimærke fra 1968 viser Qipe-roq og Pooq i Runde Tårn, det menneskegjorte fjeld.

Kommentarer til visens nutidsgroenlandske udgave og til den nye oversættelse til dansk

1. »Una«, denne/dette, er brugt gentagne gange som indledningsord eller fyldord.
2. »kopingva« (og nogle linier længere nede: »kopingvæ«). Den gamle oversættelse: »Dette /: v. denne melodi/ har jeg taget« og længere nede blot: »har jeg taget«. »kivivara« er i skrivemåde meget nær »kivivara«, jeg tabte det i vandet, så det sank. Men det hjælper os ikke forståelsesmæssigt.
3. »Pamiut« (og nogle linier længere nede: »Pamiut«). Den gamle oversættelse: »som først boede i Pamiut« og længere nede: »De første mennesker udi Pamiut«. Man kommer umiddelbart til at tænke på byen Paamiut (Frederikshåb). Men her er ganske givet tale om folk, der bor ved munden af en fjord. Hvis det var beboere i Pamiut, der var tale om, ville det hedde: Paamiormiut.
4. »umiarsuup qaani illimune« og længere nede: »umiarsuup illimani«. Den gamle oversættelse har begge steder: »på skibets dæk«. 'illimune' eller 'illimane' må formentlig have med skibets dæk at gøre.
5. Ordret oversættelse af »nukanganngitsorsuarmi« er: På et sted, hvor der absolut ikke er svagt. Udtrykket har ganske givet med bevægelsernes voldsomhed at gøre.
- 6.-7. Den gamle oversættelse: Thi jeg var ikke af folk, som var dristige/ og jeg er ikke modig, lader mig snart/ forskrække«. Som det ses, er den nye oversættelse afvigende. Det er et spørgsmål om fortolkning, som der måske kan være delte meninger om. - »innulli« (i originalen) skulle måske have været: immulli, altså: imminulli, for mig selv. Udtrykket »illersungaanninnama«, 'jeg forsvarede mig ikke ret meget' lyder mærkeligt, eftersom Pooq formentlig ikke havde gjort forsøg på

Men da jeg kom til kongens land
 Dette hej, ja etc. hej ja hej ja dette
 Der var mænd bevæbnet med bøsser og sabler
 Aa da jeg kom til kongens land
 Jeg blev frygtelig bange da jeg kom til kongens land
 Selv om disse ikke havde onde hensigter
 Imod mig, var jeg bange for dem
 Thi jeg forsvarede mig ikke ret meget⁶
 Jeg var uhyggelig bange, jeg skar ansigt meget⁷
 Dette ja hej, ja hej ja ja dette
 Dette gik jeg op ad
 Op ad det menneskegjorte fjelds indvendige skruegang
 Dette ja hej ja hvor var det indvendige smukt
 Hej ja ja hvor var det indvendige skinnende blankt
 Hej ja ja, hej ja ja dette ha á á
 Så smukt indvendigt så blankt indvendigt
 Jeg gik op ad det jeg gik højere og højere op ad det
 Dette menneskegjorte fjelds indvendige skruegang
 Gå ikke op ad det kravl ikke op ad det
 Træd ikke på den store flade ovenpå
 Dette store tintag dets store gulv ovenpå⁸
 I mange mennesker dette
 Dette ja ja hej dette ja ja ja ja
 Ja ja ja
 Dette ja ja ja ja etc.

at forsvare sig. Måske skulle det have heddet: 'il-lersorsinnaannginnama', jeg kunne ikke forsvare mig?

8. Efter originalen: »paumna netsirsua«. Den gamle oversættelse: »det smukke tag«.

Noter til den indledende artikel

1. Artiklens titel er »Grønlændere i Danmark«. – Louis Bobé (1867-1951).
2. Trykt i 1760 (»Grammatika Grönlandia Danico-Latina«). – Poul Egede (1709-1789), søn af Hans Egede (1686-1758).
3. »Pok Angakordlu«, 1857. – H. J. Rink (1819-1893).
4. Meddelelser om Grønland, Bd. 109 Nr. 1, s. 189, overskriften: »Epiloque« – H. Ostermann (1876-1950).

5. »Sangen om 'det menneskegjorte fjeld'« i Nationalmuseets Arbejdsmark, 1968. – »Kimilik, digte fra Angmagssalik«, 1973. – »Jeg besteg det menneskegjorte fjeld« i Tusaat, oktober 1992. – Jens Rosing, f. 1925.
6. Kaarali Andreassen (1890-1934), østgrønlandsk overkateket. Opholdt sig i Danmark 1933-34 i forbindelse med optagelsen af Knud Rasmussens film »Pálos Brudfærd«.
7. Tak til mag. scient. Hans Christian Gulløv og mag. art. Inge Kleivan for bistand i undersøgelsen af kilder.
8. »Festschrift für Vilhelm Thomsen«, 1912 – Two old-Greenland Poems«, – William Thalbitzer (1873-1958).
9. Tak til professor Robert Petersen for sproglig konsultation.